

Rinze Ijbema - Zondag 15.

[1] Als Ajax de competitie wint, wat doet Ajax dan? Dan vieren de fans feest en de directeuren rekenen zich rijk met Europese miljoenen. En niemand denkt terug aan 22 oktober 2011, de dag dat ze roemloos verloren in de Euroborg. Zo gaat dat vaak met ons. Niet alleen zitten we zo in elkaar dat we gemakkelijker goede herinneringen vasthouden en zelfs zo dat we geprogrammeerd zijn om onze winkansen standaard te hoog in te schatten; we willen ons verlies, onze pijn en onze ellende ook het liefst vergeten. Daar hebben we zelfs verslavingen voor over, aan allerlei verdovende middelen. Winnen oké, verliezen nee.

[2] Wij vierden donderdag het feest van de troonsbestijging van onze Redder, Jezus Christus. Wij hebben gejuicht voor de overwinning van het Lam, de overwinning die zeker is. En we kijken vooruit naar het Pinksterfeest volgende week, de dag dat we vieren hoe we als cadeau de Geest van God hebben gekregen, wel even iets meer dan wat voetbalmiljoenen. Waarom doen we dan vanmiddag Zondag 15, de belijdenis van Christus' lijden en dood?

[3] Het domme antwoord is: omdat die aan de beurt is. Dat antwoord is dom, want dat rooster daar kunnen we wel om heen. Maar wat als we kiezen om die voorzet wel aan te nemen? Wat als het past in het plan van God om hoop en wanhoop zo hecht aan elkaar te verbinden, goed en kwaad, vreugde en verdriet? Het kon best wel het unieke van het christelijk geloof zijn, dat wij een God hebben die de uitersten zo bij elkaar kan houden. Lijden en leven, onbegrijpelijk verbonden. Het diepste verlies, de grootste winst.

1. **[4]** Lijden. 'Wie kan geloven wat wij hebben gehoord? Aan wie is de macht van de HEER geopenbaard?' Je weet wel wat lijden is, ook als het onbegrijpelijk blijft. Mensen weten wel wat lijden is. Ha, lijden is nieuws. Pijn doet het goed op TV. We leven wat dat betreft in barbaarse tijden. Het is verbijsterend hoe openhartig mensen kunnen zijn over wat hun privé is overkomen. Je hoeft ze alleen maar een microfoon voor de neus te houden en een camera. En je mag getuige zijn van al hun tranen, al hun gedachten. Begrijp me goed, ik vind tranen niet erg, of emoties. Ook op TV vind ik ze niet erg, in een film ofzo. Maar verdriet is

niet pas echt, wanneer het op SBS6 is geweest. Menselijk lijden is vaak diep, onbegrijpelijk. Dat wordt echt niet beter, wanneer je het in de uitverkoop doet.

[5] Laat me even uitleggen wat ik doe. Het thema van deze preek is eigenlijk: 'Wie kan geloven wat wij hebben gehoord?' En de preek gaat over de onbegrijpelijkheid van lijden. En in het eerste punt, waar ik al mee begonnen ben, wil ik met je stilstaan bij de onbegrijpelijkheid van menselijk lijden. En het eerste wat ik daarvan zeg, is dat het net lijkt alsof mensen die onbegrijpelijkheid van hun eigen pijn minder voelen, wanneer hun tranen op TV zijn geweest. TV-aandacht als verdovend middel. Maar dan wel als verdovend middel. En ik wil je eigenlijk herinneren aan de scherpste van het verdriet in je leven. Ik wil je eigenlijk vragen in je hart je oude wonden bloot te leggen. Kijk, iedereen heeft z'n eigen verdriet. In die zin, dat niet iedereen daarvan alles moet weten. Maar volgens mij heeft iedereen ook z'n eigen verdriet. Hier zijn geen camera's, geen microfoons, je mag het voor jezelf houden. Maar het is er, toch?

[6] Wanneer ik het heb over de onbegrijpelijkheid van het lijden, geef ik me meteen bloot. Ik geef vanaf het begin eerlijk toe, dat ik je wel eens geen pasklaar antwoord kan gaan geven. Een antwoord op jouw vraag 'Waarom?' dat kon voor mij wel eens te hoog gegrepen zijn. Dat ligt om te beginnen aan mij: ik geloof niet dat leed is bedoeld als een puzzel die ik kan oplossen. Dat ligt vervolgens ook aan jouw lijden: het houdt altijd iets onbegrijpelijks. Natuurlijk, voor alle duidelijkheid: ik weet van zonde en van de rol die die speelt in ons lijden. Zonde is de kunstmest van het verdriet. Het is de voedingsbodem van alle pijn. Onze zonde. Mijn zonde. En soms kan ik het verband ook leggen: ik dronk te veel, ik kreeg een ongeluk. Niks onbegrijpelijk. Maar u weet net zo goed als ik, dat er verdriet is als een repeterende breuk. Dat je niet weet waarom en waarom zolang en waarom jij en waarom nu. Die vragen. Dat lijden. Daar wil ik het nu over hebben. En ik zeg alvast dat ik waarschijnlijk geen antwoord heb. Het punt is alleen, dat God in ons midden is. En veel mensen hebben goede ervaringen met Hem, als het over lijden gaat. Daarom vraag ik je om je aan Hem bloot te geven.

[7] Zelf lijden is niet populair. In een rolstoel kun je *Idols* niet winnen. Want zo graag als we op TV het verdriet van de burens willen zien, zo weinig willen we het zelf verdragen.

Nu moet ik het zorgvuldig zeggen. Als ik eerst zeg, dat jullie allemaal eigen ervaring met pijn hebben, dan moet ik nu niet zeggen, dat jij te weinig geduld met je verdriet hebt. Want ik weet van je, dat je dat best wel hebt en al een hele tijd hebt gehad ook. Maar wat ik nu wil zeggen is dit: de atmosfeer waarin we leven heeft geen geduld. *'I want it all and I want it now.'* Dat is de moraal van hier en nu. Alle pijn de wereld uit, om te beginnen uit Nederland. Heel begrijpelijk. Je kunt immers een heel eind komen. Met een goeie dokter. Als je er wat geld voor over hebt. Eventueel, maar dat mag ik je natuurlijk niet aanraden, ten koste van een ander. Lijden is *not done*. Dat is de sfeer en die sfeer is besmettelijk. In die wereld roep ik je op, om pijn van mensen serieus te nemen. Inclusief die onbegrijpelijke kant ervan: waarom? Waarom zo? Waarom nu?

2. **[8]** 'Wie kan geloven wat wij gehoord hebben? Aan wie is de macht van de HEER geopenbaard?' Zegt u het maar. Wat vindt u dat God zou moeten doen? Of wat zou de zin zijn van wat Hij doet? Je kunt het je als een brutaal verwijt voorstellen: 'God, U doet het verkeerd. Waar bent U mee bezig? Onze wereld gaat kapot. U kunt er wat aan doen. U doet er niets aan. Het gaat fout, God!' Je kunt het ook als een eerbiedige vraag zien: 'Mijn God, hoe moeten we nu verder? Wij lopen vast, Heer, onbegrijpelijk leed. Wat nu?' Ik denk dat je kunt zeggen, dat die vraag één van de religieuze hoofdvragen is. En zelfs voor mensen, die zeggen dat ze God niet meer zien zitten. Juist zij koppelen die vraag aan het bestaan van God. Geen antwoord op die vraag, dus geen God. Wat doet God?

[9] Een redelijk antwoord zou kunnen zijn, dat pijn een testbank is. Geen vrolijk antwoord, wel een redelijk antwoord. En voor een deel ook een christelijk antwoord. Ja, God kan je beproeven. Ja, God kan verdriet gebruiken om je te leren waar je troost moet zoeken. Maar de bijbel zegt niet dat dit het hogere doel van alle verdriet is, het antwoord op alle vragen. Volgens mij zegt Boeddha dat wel, maar dan vergist hij zich. Een ander antwoord zou kunnen zijn, dat lijden een teken van uitverkiezing is. Het martelaarschap. En ook hiervoor geldt, dat dit voor een deel een christelijk antwoord is. Het is genade te mogen lijden voor Christus. Maar alweer: in de bijbel is dat niet het toverwoord, waarmee alle vragen rond verdriet een antwoord krijgen. Ik heb de indruk dat het wel Mohammeds visie is. Ook hij vergist zich dan. Maar wat wil God dan wel?

[10] Jesaja 53. Ik noem jouw leed onbegrijpelijk. Gods antwoord noem ik het ook. Onbegrijpelijk. 'Wie kan geloven wat wij gehoord hebben? Aan wie is de macht van de HEER geopenbaard?' Dit is Gods antwoord: er komt iemand, die machtiger is dan wie dan ook en die dieper zal lijden dan wie dan ook. Jesaja 53. Hoe kom je op de gedachte? Als mens bedoel ik? Kijk eens, moslims zeggen dat Mohammed een universele en logische boodschap heeft – en dat bewijst zijn goddelijk gelijk. De boodschap van Jesaja over God is individueel en eerlijk gezegd onbegrijpelijk. Wat moet ik daar dan mee?

[11] Goed, ik denk dat ik eerst moet uitleggen dat het antwoord van God in Jesaja 53 onbegrijpelijk is. Want als ervaren kerkganger vind je dat misschien wel meevallen. Want je bent grootgebracht met de logica: de mens koos voor de zonde – nu is de mens verslaafd aan zonde – hij kan zichzelf niet redden – een ander schepsel kan en mag hem niet redden – gelukkig is Jezus Christus mens, zodat Hij mag redden, en God, zodat Hij het kan. Machtiger dan wie ook en dieper lijden dan wie ook – en zo de wereld redden. Zo werkt het, het klopt. Maar zoals altijd is dit logica achteraf. Nu het zo gegaan is, nu God zich zo geopenbaard heeft, nu kunnen wij achteraf de lijnen natrekken, waarlangs zijn plan is gegaan. Maar je had het zelf niet bedacht. Echt niet. Dat zeg ik niet, dat zegt de bijbel. 'Wie kan geloven wat wij gehoord hebben? Aan wie is de macht van de HEER geopenbaard?' Onbegrijpelijk. Als ik dit wonder vatten wil...

[12] Gods antwoord op de onbegrijpelijkheid van jouw lijden is onbegrijpelijk meelijden. Anders gezegd: het lijden van Jezus Christus is een wonder. Nog weer anders gezegd: het lijden van de Zoon van God is irritant. Als Jezus tegen Petrus zegt, dat het echt waar is, dat Hij de dood aan het kruis moet ondergaan, dan corrigeert Petrus Hem: 'God verhoede het!' Petrus kent God. Dat soort dingen doet God niet. Onbegrijpelijk, vindt Petrus, dat Christus zulke dingen zegt. Kun je je Petrus' reactie voorstellen? Weet je, als jij het lijden van Jezus Christus vanzelfsprekend vindt, dan denk je misschien te klein van Hem en te groot van jezelf. Te klein van Hem: weet je wel dat Hij de zoon van God is? Hoe kun je het dan logisch vinden, dat Hij naar Golgotha moet gaan? Te groot van jezelf: wie denk je wel dat je bent, dat je de pijn van Christus de basis van jouw leven laat zijn? 'Wie kan geloven wat wij

gehoord hebben? Aan wie is de macht van de HEER geopenbaard?' Christus komt om te lijden. Dat is een wonder.

Ik weet het: we moeten onze zonde noemen, als argument voor het diepe lijden van Jezus Christus. 'Mijn rechtvaardige dienaar verschaft velen recht, hij neemt hun wandaden op zich.' En: 'Om de zonden van mijn volk werd hij geslagen.' En dus noem ik het hier: mijn zonden zijn uw pijn, Here Jezus. Ik weet het: we mogen Gods liefde noemen, als motief voor de pijn van Christus. Het is de kracht van Gods liefde, die het offer van Jezus Christus geldig maakt voor mij. En denk erom, dat je ze blijft herinneren, elke keer dat je het Avondmaal viert: jouw zonde, zijn liefde. Maar je kunt niet van tevoren zijn liefde vermenigvuldigen met jouw besef van zonde en als uitkomst van de berekening Golgotha becijferen, begrijpelijk maken, onontkoombaar resultaat van onze sommen. Dat jouw zonde groot was, dat kon je wel aanvoelen. Maar hoe zwaar die factor weegt, dat heeft Christus pas duidelijk gemaakt toen Hij de dwarsbalk van het kruis Jeruzalem uit zeulde. Dat Gods liefde groot was, dat mocht je bekend veronderstellen. Maar hoe groot die factor was, omgekeerd evenredig aan de schande van als Zoon van God gepaald te worden, dat zie je pas op Golgotha. Niet te begrijpen. Alleen te geloven.

3. **[13]** Ik heb het gehad over de pijnlijk onbegrijpelijke kanten van jouw lijden. **[14]** Ik heb het gehad over de wonderlijk onbegrijpelijke kanten van het lijden van Jezus Christus. Van het eerste heb ik gezegd, dat ik je niet op alle vragen antwoord kan geven. Van het tweede wil ik graag dat je beseft, dat jij niet op alle vragen antwoord moet kunnen geven. Maar zou ik het wonderlijke van zijn lijden en pijnlijke van dat van jou ook dichterbij elkaar brengen? Jesaja 53 doet dat wel. **[15]** Jesaja omschrijft het wonder van Christus' lijden zo: 'Maar hij was het die onze ziekten droeg, die ons lijden op zich nam.' Daar zit in: wat Hij droeg, was van ons. Mijn zonde, zijn lijden. Daar zit ook in: wat ik draag, rust op Hem. Draagt Hij. Zegt Jesaja.

[16] Ik weet dat dat dan nog niet jouw ervaring hoeft te zijn. Ik hoop dat het wel jouw houvast mag zijn. Jezus Christus is bij ons gekomen om de voedingsbodem van onze ellende te verwijderen: de zonde. God zegt, dat Hem dat is gelukt. Jezus Christus is gekomen om

door zijn sterven, de dood te laten sterven. God zegt, dat Hem dat is gelukt. Jou pijn heeft geen achtergrond meer. Jouw verdriet heeft de toekomst niet. Op grond van het lijden van Christus vraag ik je: vertrouw op Hem. Niet omdat dat nu zo logisch is. Maar omdat God het je vraagt. En je kent God.

Amen.